

УДК 330

DOI: 10.36919/2312-7872.2.2024.122

О. В. Павловський,

аспірант кафедри менеджменту та маркетингу

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

E-mail: opavlovskyj@e-u.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0831-3167>

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ КЕРУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано основні аспекти складових економічної безпеки фінансових установ, зроблений акцент на «інформаційну безпеку», антикорупційну програму та систему корпоративного управління. Особливої уваги надано особливостям інформаційної складової економічної безпеки та операційним ризикам, пов'язаних з використанням інформаційно-аналітичних комплексів програмного забезпечення банках та фінансових організаціях.

Ключові слова: фінансові ризики та управління ризиками, банки, фінансові посередники, економічна безпека, діджиталізація, іпотека, національний банк.

Мета статті — визначення ключових аспектів управління економічною безпекою фінансових установ, дослідження основних проблем та розгляд можливих напрямків з удосконалення методів управління економічною безпекою враховуючи поточне складне становище економіки в державі.

Постановка проблеми. Економічний стан України зараз не найкращому рівні. Основними чинниками є в першу чергу війна, гостра фаза якої вже триває більше двох років та корупційні проблеми на різних рівнях державних інститутів та установ, які за десятки років зазнали укорінення та змінили бачення та відношення українців до корупції. Пандемія Covid та пов'язані з нею карантинні обмеження стали додатковими факторами. Ліквідність фінансових портфелів додатково зменшується через війну. Пошук рішень для мінімізації наслідків впливу нестабільних та постійних коливань фінансового ринку на економічну безпеку фінансових компаній та банків.

Методи дослідження.

Для якісного вивчення проблематики використовувались наступні методи:

- спостереження та історичний аналіз;
- опитування експертів та практиків в фінансовій сфері;
- аналіз документів, матеріалів міжнародних конференцій та останніх публікацій з тематики;
- опитування розробників програмного забезпечення інформаційних систем в фінансовій сфері;
- системний підхід, аналіз та дедукція.

Виконані дії для дослідження:

– виконаний пошук статей науковців та дослідників за тематикою управління фінансовою безпекою в банках та фінансових організаціях України за останніх 5 років, зокрема за допомогою ресурсу <https://www.researchgate.net/> та <https://www.scopus.com/>;

– проведений пошук та аналіз програмних рішень банківських облікових систем, що використовуються в українському фінансовому секторі (Банки, фінансові організації, державні фінансові установи, страхові компанії, фонди та інші);

– проведена комунікація з переважною більшістю розробників фінансових інформаційних систем на предмет функціональності, прикладних рішень для оцінки та обліку ризиків, планування та бюджетування, господарського обліку та відповідність міжнародним стандартам обліку банківських та небанківських фінансових установ;

– розглянуто особливості підходу та основних напрямків в оцінці ризиків для іпотечного напрямку з урахуванням ситуації в Україні;

– виділені основні напрямки та проблематика для більш глибокого подальшого дослідження.

Огляд літератури та аналіз останніх публікацій та досліджень. Дослідженням особливостей управління економічною безпекою фінансових установ України за останні 5 років займалися такі вчені та дослідники, як: Романовська Ю.А., Сулима М.О., Коваленко М.О., Степанова А.А.

Забезпечення інформаційної безпеки в банківській діяльності, шляхи попередження загроз і цілісність банківської інформації розглядали такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Б. П. Адамик,

В. А. Гамза, М. І. Зубок, І. С. Литвин, А. І. Марущак, І. Б. Ткачук, В. О. Ткачук, О. П. Орлюк, С. М. Побережний, Т. В. Субіна та інші.

Основні тенденції розвитку світового фінансового сектору та особливості і проблематику в Україні розглядають на конференціях Moody's Analytics Summit [1] за участі представників українського фінансового сектору (Ризик-менеджмент, пошук можливостей підтримки держави, адаптація прикладів розвитку інших країн у війну з урахуванням поточної ситуації в Україні).

Стратегія розвитку та відновлення економіки України від національного банку передбачає розвиток іпотечної програми як поштовх для економіки України [7].

Основні показники фінансового сектору доступні на сайті Асоціації українських банків [5].

Мірошник, Р., & Кухта, І. розкрили особливості діджиталізації банків в контексті онлайн-банкінгу [9, 3–5].

Андрушак, Є. М., Дропа, Я. Б., & Луцик, О. М. в своєму дослідженні розкрили аспекти кредитної політики та кредитного ризику банків [10, 5–7].

Бобиль, В. В., Марценюк, Л. В., Аберніхіна, І. Г., & Топоркова, О. А. в дослідженні роблять акцент на фінансових ризиках, зокрема вагомий вплив скорингових моделей [11, 5–6]. Розкрито особливості управління фінансовими ризиками.

Діденко, І., Васильєва Т., Осадча О., & Шиманська К. в статті розкривають аспекти впливу фінансової інклюзії як складової при формуванні фінансової стабільності [12].

Савченко, Н., & Савченко, Р. (2023) в дослідженні наголошують на важливості ІТ-аудитів та розкривають основні аспекти ІТ-ризиків [13].

Швайко, І. Є. в своєму дослідженні розкриває основні аспекти інформаційної безпеки комерційних банків на прикладі Приватбанку [14].

Коваленко, Н., & Коломієць, М. в своїй статті наголошують на важливості інформаційної системи що дасть можливість підвищення ефективності в контексті корпоративного управління [15].

Годнюк, І. В. в своєму дослідженні розкриває ризики в облікових системах [16].

Виклад основного матеріалу. Під час дослідження виконаний аналіз поточної ситуації на фінансовому ринку. Країна переживає не найкращий період. Близько мільйона українців захищають державу, що вимагає великих обсягів ресурсів на війну, тож коштів не вистачає усім галузям економіки.

Відтік депозитів супроводжується суспільними негативними настроями населення та прагненні збереження коштів у валюті вдома, що негативно відображається на ліквідності банків та фінансових організаціях.

Для вирішення фінансових проблем та підтримки економіки держава співпрацює з міжнародними інститутами та фондами, що допомагають в першу чергу фінансовими активами та досвідом вирішення подібних завдань в інших країнах. Серед них можна відмітити основних партнерів: World Bank, European Central Bank (ECB), European Bank for Reconstruction and Development, Bank of America, USAID, J.P. Morgan, JICA, JHF, UKAID та інші. Ключовими умовами програм співпраці є антикорупційні програми, соціальні та економічні реформи в державі.

Для забезпечення підтримки економіки державою запущена національна програма іпотечного кредитування населення, що передбачає можливості стабілізації банківського сектору та впливу на будівельну галузь. Більшість з системних банків приймають активну участь в цій програмі.

Національний Банк України з метою стабілізації внутрішнього фінансового ринку вживає необхідні заходи та обмеження з урахуванням досвіду міжнародних фінансових інститутів.

Державна служба з фінансового моніторингу в свою чергу удосконалює методики для виявлення та контролю усіх фінансових потоків та операцій.

Наслідками складної економічної ситуації є зростання кількості фізичних та юридичних осіб, що намагаються отримати прибуток незаконними шляхами або завдати збитків іншим. Враховуючи роль фінансових установ в процесах грошового обігу в державі виникають відповідні ризики, що можуть вплинути на учасників цих процесів, зокрема на фінансові установи в першу чергу.

Для управління цим процесом в фінансових організаціях впроваджуються системи керування економічною безпекою. Система управління банківською безпекою є комплексною та багаторівневою структурою, яка охоплює різні аспекти, включаючи технічні, інформаційні, організаційні, людські та процесуальні складові.

Ключові складові системи управління економічною безпекою фінансових установ:

– система управління ризиками;

- система корпоративного управління;
- фінансовий моніторинг та звітність (НБУ, кредитні бюро, мінфін тощо);
- система управління інформаційною безпекою (СУІБ);
- фінансова стратегія;
- кадрова політика;
- інформаційно-інноваційна складова, передові рішення облікових систем та банківських АБС (Автоматизована банківська облікова система);
- антикорупційна програма;
- система внутрішнього контролю;
- планування та кризовий менеджмент;
- програма зовнішнього та внутрішнього аудиту.

Враховуючи війну та підвищення рівня фінансових махінацій та кібер-загроз підрозділам з ризик-менеджменту банків доводиться вирішувати додаткові складні завдання для забезпечення належної оцінки ризиків та стимулювання розвитку програм для вирішення цих завдань, зокрема з напрямків:

- Розробка або доопрацювання Політики Безпеки: Визначення основних принципів та правил безпеки з урахуванням останніх тенденцій, які визначаються для всіх рівнів діяльності фінансових організацій.

- Розробка стратегій і тактик для досягнення безпекових цілей фінансових установ.

- Створення центрів безпеки: Утворення відділів чи центру з безпеки, відповідального за координацію та виконання стратегій безпеки.

- Визначення ролей та відповідальності, розподіл завдань та визначення відповідальності серед персоналу з питань безпеки.

- Планування та Оцінка Ризиків:

- ✓ Аналіз Загроз: Визначення потенційних загроз безпеці та їх вплив на банк.

- ✓ Оцінка Ризиків: Визначення рівня ризиків та розробка стратегій для їх управління.

- ✓ Впровадження передових технологій для кіберзахисту та контролю доступу.

- ✓ Використання технічних засобів для забезпечення безпеки мережі та інформаційних систем.

- ✓ Управління персоналом, підготовка персоналу з питань безпеки та проведення регулярних тренінгів.

- ✓ Отримання сертифікацій для персоналу, що працює в галузі безпеки.

- ✓ Управління Інцидентами:

- ✓ Розробка плану реагування на інциденти: визначення процедур та відповідальності у випадку інцидентів.

- ✓ Тестування та впровадження вправ: проведення регулярних тестів та вправ для перевірки ефективності планів реагування.

- Моніторинг та Аудит:

- ✓ Використання систем моніторингу безпеки для виявлення підозрілих дій або аномальної активності.

- ✓ Проведення регулярних аудитів для перевірки внутрішніх та зовнішніх безпекових процесів.

- Контроль Доступу:

- ✓ Управління Правами Доступу: Визначення та контроль прав доступу працівників до інформаційних ресурсів банку.

- ✓ Багаторівневий Доступ: Впровадження багаторівневих систем контролю доступу.

- Планування та кризовий менеджмент:

- ✓ Розробка планів кризового менеджменту: Створення планів дій у випадку кризових ситуацій (BCP, DRP).

- ✓ Тренування та Симуляції: Проведення тренувань та симуляцій кризових сценаріїв для підготовки персоналу.

- Періодична звітність, подання регулярних звітів про стан безпеки перед вищим керівництвом (наглядові ради, правління та іншого рівня).

- Проведення аналізу інцидентів для вдосконалення безпекових процесів.

Серед особливостей ризик-менеджменту сьогодення варто виділити політичний ризик. Україна стикається зі значним політичним ризиком, який може впливати на фінансову стабільність та

платоспроможність клієнтів. Фінансові установи повинні ретельно аналізувати політичну ситуацію та приймати заходи для зменшення впливу політичного ризику на їхню діяльність.

Нестабільність економічного середовища, включаючи інфляцію, валютні коливання та зміни в умовах ринку, є серйозними факторами ризику для фінансових установ. Ефективний ризик-менеджмент передбачає розробку стратегій управління економічними ризиками та пошук альтернативних джерел прибутку.

В умовах нестабільної економіки кредитний ризик є одним з найбільш важливих для фінансових установ. Недостатня кредитна історія клієнтів, неплатоспроможність та інші фактори можуть призвести до збитків. Фінансові установи повинні ретельно аналізувати кредитний портфель та вживати заходів для зменшення кредитного ризику.

Українські фінансові установи розвивають та адаптують свої підходи до ризик-менеджменту та кредитування, враховуючи специфіку ринкових умов та потреб клієнтів. Ефективний ризик-менеджмент та гнучкі підходи до кредитування є важливими елементами стабільності та розвитку фінансового сектору в Україні.

Порівняння банківських інформаційних облікових систем (core-banking) систем на українському фінансовому ринку:

Таблиця 1

Загальні параметри фінансових облікових систем в Україні

Назва системи	Розробник	Досвід для фінансових компаній	Податковий облік та звітність	СУБД	Посилання на сайт розробника
B2	CS	так	так	Oracle	https://csltd.com.ua/
Bars Millenium	Unity-Bars	так	так	Oracle	https://unity-bars.com/
SrBank	Soft-review	так	так	Oracle	https://soft-review.com.ua/
Scrooge, Scrooge Analytics	Lime Systems	так	так	MS SQL	https://lime-systems.com/
NPX (PxSuite)	Be Ukraine	так	так	Oracle	Платформа NPX Be Ukraine — Think, Solve, Execute (be-tse.com)
Mebius	Мебіус	так	так	PostgreSQL	http://www.mebius.kiev.ua/
IT Enterprise	ІТ Ентерпрайз	так	так	PostgreSQL, MS SQL, Oracle	https://www.it.ua/
GNI ERP, GNI Core-banking	GNI Software	так	так	Oracle, Oracle BI	https://gnisoft.az/

Кадрова політика та система лояльності та корпоративних цінностей працівників в умовах війни стала однією з основних складових економічної безпеки банківських установ. Серед основних факторів впливу на кадрову політику варто виділити мобілізацію в країні та низький рівень фахівців, що доступні на ринку праці. Для компенсації цих факторів створюються програми розвитку працівників за фахом, бронювання та заохочення до праці кандидатів, що мають відстрочку або звільненні від військової служби. Складними та важливими завданнями кадрової політики фінансових установ на сьогодні є організація командної роботи для підвищення ефективності результатів, формування кадрових резервів та створення додаткових цінностей для працівників за рахунок систем мотивації і різноманітних фішок.

Варто виділити також антикорупційну програму, що спільно з програмою фінансового моніторингу направлені на унеможливлення корупційних ризиків та здійснення контролю всіх фінансових потоків.

Враховуючи високі ризики з кібербезпеки на перший план виходять програми з розвитку СУІБ для українських фінансових установ, що здійснюють операції кредитування. Зокрема розвиток ВСР та DRP-планів, впровадження комплексних систем захисту інформаційної інфраструктури з просунутими рішеннями на кшталт:

- впровадження хмарних проти-ddos рішень (наприклад Imperva, Cloudflare, Akamai);

- впровадження інформаційних систем з сертифікатами відповідності державним стандартам Г-коректності (Г3 і вище);
- впровадження рішень інформаційної безпеки NGFW з управлінням на основі AI (наприклад Checkpoint Quantum з Cloud-управлінням);
- впровадження технологій DLP та інтеграціями з рішеннями Master-data-management;
- впровадження останніх передових технологій (наприклад PAM, IAM) та налаштувань з урахуванням концепції безпеки «Zero-trust».

Висновки. Дослідження та удосконалення методів керування економічною безпекою банківських установ є критично важливим завданням на сьогодні. Ключовими аспектами є оцінка та врахування всіх ризиків в стратегіях управління та розвитку фінансових установ. Корпоративне управління Особливе місце займає інформаційна складова та антикорупційна програма.

Актуальним на сьогодні є забезпечення інформаційної складової безпеки в банківських організаціях, адже це одна із ключових складових економічної безпеки. Захист інформації в фінансових установ є складним завданням та передбачає пошук принципово нових заходів боротьби з загрозами інформаційної безпеки учасників фінансового сектору, їх розробку, впровадження та забезпечення належного контролю ключових індикаторів інформаційних ризиків.

Удосконалення кіберзахисту, управління та забезпечення відмово-стійкості інформаційної інфраструктури та безперервності процесів, пов'язаних з обробкою інформації має відбуватись постійно. Одночасно з цим важливим напрямком є розвиток програмно-апаратного середовища для підвищення продуктивності, стабільності та захищеності.

Основні розробники банківських та фінансових систем обліку зосереджені на розвитку наявних автоматизованих систем обліку та впровадження нових фінансових інструментів з урахуванням останніх вимог регулятора фінансового ринку, державних законів та нормативних актів в фінансовій сфері, що постійно зміниться та удосконалюються з урахуванням війни та поточного стану в Україні.

Варто відмітити державні програми кредитування «Оселя та «Доступне житло». Програми передбачають економічну та соціальну мети, що є прикладом розвитку економіки країни в умовах, в яких зараз опинилася наша держава. Програми активно підтримуються профільними міністерствами та національним регулятором, що в свою чергу дає фінансовим установам можливість брати участь в програмі національно масштабу а з іншого боку ставить в неконкурентні умови власні, розроблені установами іпотечні програми кредитування.

Окремо зазначу передову роль державного порталу «Дія» в допомозі процесу діджиталізації фінансового сектору, адже це передове рішення в Європі, що дозволяє підняти рівень інтеграцій та взаємодії між різними учасниками та клієнтами фінансового ринку, який використовується більшістю громадян України. Завдяки відкритим інтеграційним можливостям (API з різноманітними державними реєстрами, Національним банком України, фінансовими установами, кредитними бюро, регуляторами та іншими) [18] швидкість, гнучкість та перелік можливостей відкриває приголомшуючі можливості як для клієнтів так і для учасників процесу, зокрема учасників фінансового ринку.

Враховуючи думку Романовська, Ю.А., та Складанюк, М.С. діджиталізація в банківській сфері передбачає тісну інтеграцію з «ДІА» та доцільність запровадження технології шерінгу ресурсів в діяльності банків [17, 5–6].

Актуальними питаннями, що потребують окремих деталізованих досліджень залишаються:

- пошук нових додаткових джерел забезпечення ліквідності фінансових установ;
- пошук, розробка та впровадження принципово нових продуктів для фізичних та юридичних клієнтів;
- забезпечення релевантного контролю та оцінки операційних ризиків, зокрема інформаційних;
- глобальна цифровізація для прозорості та зручності отримання послуг клієнтами за допомогою мобільних додатків;
- розробка та впровадження інтеграцій з новими можливостями державного порталу «Дія»;
- підвищення зацікавленості юридичних компаній для участі нових програмах кредитування;
- розробка нових методів виявлення, боротьби та протидії загрозам інформаційної безпеки;
- запровадження нових передових практик щодо контролю усіх операцій фінансових організацій;
- підтримка актуальності облікових систем з урахуванням вимог СУІБ;

- пошук та впровадження нових інформаційних технологій, що дозволяють забезпечити відмово-стійкість, збільшення швидкодії та оптимізацію операційних витрат;
- розвиток кадрових програм, направлених на ознайомлення працівників з новітніми технологіями та ризиками, які залишаються актуальними;
- забезпечення відповідної кадрової політики, направленої на збереження та розвиток професійних навичок ключових фахівців;
- дослідження процесів фінансових організацій з метою виявлення додаткових можливостей автоматизації та підвищення рівня ефективності роботи з одночасним зменшенням ризиків економічної безпеки;
- розвиток корпоративного управління для належного контролю за функціонуванням фінансових установ та своєчасного виявлення можливих ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Moody's Analytics Summit 2023: Governance, Risk & Compliance (GRC) in the Corporate Sector, December 2023, URL: <https://iccuae.ac/product/governance-risk-compliance-grc-in-the-corporate-sector/>.
2. Moody's Analytics Summit 2023: Moody's US Housing & Housing Finance, September 2023, URL: <https://events.moody's.com/housing-hub>.
3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
4. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 № 898-IV, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/898-15#Text>.
5. Основні фінансові показники стану розвитку банківського сектору України / Аналітика / Офіційний сайт Асоціації українських банків, URL: <https://aub.org.ua/index.php/analitika-aub>.
6. Булик О. (2023). Стратегія відновлення економіки України після війни. Економіка та суспільство, (48). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-51>.
7. Національний банк України. Нова Стратегія розвитку фінансового сектору: протистояння викликам війни у фінансовому секторі та підтримання відновлення економіки України. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nova-strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-protistoyannya-viklikam-viyni-u-finansovomu-sektori-ta-pidtrimannya-vidnovlennya-ekonomiki-ukrayini>.
8. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Середя В.В., Занора В.О., Бівець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3466>.
9. Мірошник, Р., & Кухта, І. (2023). Діджиталізація банківської системи України в сучасних умовах. Економіка та суспільство, (49). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-39>.
10. Андрущак, Є. М., Дропа, Я. Б., & Луцик, О. М. (2024). Особливості управління кредитними ризиками банків в сучасних умовах. Investytsiyi: Praktyka ta dosvid, (2), 88–96. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.2.88>.
11. Бобиль, В. В., Марценюк, Л. В., Аберніхіна, І. Г., & Топоркова, О. А. (2022). Сучасна політика управління фінансовими ризиками банку. Efektyvna ekonomika, (6). URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.6.6>.
12. Діденко, І., Васильєва Т., Осадча О., & Шиманська К. (2022). Вплив фінансової інклюзії населення на рівень незаконно отриманих доходів країн з різним рівнем економічного розвитку. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(41), 268–276. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251452>.
13. Савченко, Н., & Савченко, Р. (2023). Іт-аудит в комерційних банках. У *Methods of improving the economy, tourism and management* (с. 38–47). International Science Group. URL: <https://doi.org/10.46299/isg.2023.mono.econ.1.1.4>.
14. Швайко, І. Є. (2023). Забезпечення інформаційної безпеки в банках. Ірпінський юридичний часопис, (3(12)), 364–371. URL: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-3\(12\)-2023-364-371](https://doi.org/10.33244/2617-4154-3(12)-2023-364-371).
15. Коваленко, Н., & Коломієць, М. (2023). Інформаційні системи як елемент вдосконалення корпоративного менеджменту підприємства. Наукові інновації та передові технології, (6(20)). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-6\(20\)-56-65](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-6(20)-56-65).

16. Годнюк, І. В. (2023). Сучасні ризики в обліковій системі підприємства. *Інклюзивна економіка*, (1), 12–16. URL: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.1-2.
17. Романовська, Ю.А., & Складанюк, М.С. (2022). Діджиталізація банківського сектору в умовах пандемії. *Економіка та суспільство*, (36). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-4>.
18. Що таке інтернет-банкінг? Дія. Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/handbook/finansovij-menedzment/so-take-internet-banking>.

REFERENCES

1. Moody's Analytics Summit 2023: Governance, Risk & Compliance (GRC) in the Corporate Sector, December 2023, URL: <https://iccuae.ae/product/governance-risk-compliance-grc-in-the-corporate-sector/>.
2. Moody's Analytics Summit 2023: Moody's US Housing & Housing Finance, September 2023, URL: <https://events.moody's.com/housing-hub>.
3. Law of Ukraine "About banks and banking activities" No. 2121-III 07/12/2000, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
4. Law of Ukraine "About the mortgage" No. 898-IV 05/06/2003, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/898-15#Text>.
5. The main financial indicators of the state of development of the banking sector of Ukraine / Analytics / Official website of the Association of Ukrainian Banks, URL: <https://aub.org.ua/index.php/analityka-aub>.
6. Bulyk Oksana. (2023) post-war economy recovery strategy of Ukraine. *Economy and Society* No. 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-51>.
7. New Strategy of Financial Sector Development: Meeting Wartime Challenges to Ukraine's Financial Sector and Supporting Economic Recovery. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/nova-strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-protistoyannya-viklikam-viyni-u-finansovomu-sektori-ta-pidtrimannya-vidnovlennya-ekonomiki-ukrayini>.
8. Zhyvko, Z.B., Cherevko, O.V., Kopytko, M.I., Zachosova, N.V., Zhyvko, M.O., Sereda, V.V., Zanora, V.O., Biievets, A.V.; by Zhyvko, Z.B., Cherkasy. 2019. Economic security of the state: educational and methodical manual. 240 p. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3466>
9. Miroshnyk, R., & Kukhta, I. (2023). Digitalization of the banking system of ukraine in modern conditions. *Economy and Society*, (49). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-39>.
10. Ye. Andruschak, Ya. Dropa, O. Lutsyk. (2024). Features of credit risk's management of banks in modern conditions. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, No. 2. P. 88–96. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.2.88>.
11. V. Bobyl, V. Bobyl, I. Abernikhina, O. Toporkova, (2022). Modern financial risk management policy of the bank. *Efektivna ekonomika*, No. 6. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.6.6>.
12. Didenko, I., Vasilyeva, T., Osadcha, O., & Shymanska, K. (2022). The influence of the financial inclusion of the population on the level of illegally income in countries with different levels of economic development. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(41), 268–276. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251452>.
13. Savchenko Nadiya, Savchenko Roman. (2023). IT audit in commercial banks. Methods of improving the economy, tourism and management. International Science Group. P 38–47. URL: <https://doi.org/10.46299/iscg.2023.mono.econ.1.1.4>.
14. Shvayko I. (2023). Ensuring information security in banks. *Irpın legal chronicles*. No. 3(12). P364–371. URL: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-3\(12\)-2023-364-371](https://doi.org/10.33244/2617-4154-3(12)-2023-364-371).
15. Nadiia Kovalenko, Mykhailo Kolomiets. (2023). INFORMATION systems as an element of improving the corporate management of the enterprise. *Scientific innovations and advanced technologies*, 6(20). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-6\(20\)-56-65](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-6(20)-56-65).
16. Irina Godniuk. (2023). Modern risks in the accounting system of an enterprise. *Inclusive Economics*, No. 1. P12–16. URL: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.1-2.
17. Romanovska, Y., & Skladaniuk, M. (2022). Digitalization of the banking sector in a pandemic condition. *Economy and Society*, (36). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-4>.
18. What is Internet banking? Business.Diia. URL: <https://business.diia.gov.ua/handbook/finansovij-menedzment/so-take-internet-banking>.

Pavlovskyi O. V. SOME FEATURES OF MANAGING ECONOMIC SECURITY IN FINANCIAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

The article shows some aspects of managing economic security in financial institutions, accept attention to information security, an anti-corruption program and a system of corporate governance. Particular attention is given to the features of the information component of economic security and the operational risks associated with the use of information and analytical software complexes in banks and financial organizations. Ukraine's economic condition is currently challenged by several key factors. Foremost is the ongoing war, which has been in an acute phase for over two years, along with deeply rooted corruption at various levels of state institutions, which has altered the public's perception and tolerance of corruption. The COVID-19 pandemic and the resulting quarantine restrictions have further exacerbated these challenges. The war has also reduced the liquidity of financial portfolios, necessitating the development of solutions to mitigate the impact of volatile financial markets on the economic security of financial companies and banks.

This difficult economic situation has led to an increase in the number of individuals and entities attempting to profit illegally or cause losses to others. Given the crucial role of financial institutions in the money circulation processes within the state, these risks particularly impact financial institutions. To address this, financial organizations are implementing economic security management systems, which are complex, multi-level structures encompassing technical, informational, organizational, human, and procedural components.

In wartime conditions, personnel policy, along with the system of employee loyalty and corporate values, has become a key component of the economic security of banking institutions. Ensuring the information security component within banking organizations is especially relevant today, as it is a critical element of economic security. Protecting information in financial institutions is a complex task that requires the development of new measures to combat information security threats, their implementation, and proper control over key information risk indicators.

Keywords: *financial risk and risk management, banks, financial intermediaries, economic security, digitization, mortgages, National bank, JEL Classification G32, G23, G21.*